

Dabas parka "Piejūra" dabas aizsardzības plāna sabiedriskās apspriešanas sanāksme 10.10.2019., Mangaļsala

Sanāksmes dalībnieki

Ilze Priedniece, Latvijas Dabas fonds
Laura Kļaviņa, Rīgas domes Pilsētas attīstības departaments
Lauma Krišāne, Dabas aizsardzības pārvalde
Anna Upīte
Elīna Logina, LU ĢZZF maģistrantūra
Kristaps Zēlavs, LU ĢZZF maģistrantūra
Viktorija Mališeva, LU ĢZZF maģistrantūra
Zane Gulbinska, LU ĢZZF maģistrantūra
R. Bērziņš
Maija Fonteina-Kazeka, LU ĢZZF maģistrantūra
Jānis Sprūds, Latvijas Ezeri
Meldra Priedēna, Dabas aizsardzības pārvalde
Viktorija Balode, LU ĢZZF maģistrantūra
Līga Apsēna, Rīgas domes Mājokļu un vides departaments
Lelde Eņģele, Latvijas Dabas fonds

Sanāksmes protokols

I. Priedniece atklāj sanāksmi, informē par darba kārtību, aicina pierakstīties sanāksmes dalībnieku sarakstā, paņemt informatīvo materiālu par dabas parku (pielikumā) un aizpildīt aptaujas anketu (pielikumā).

I. Priednieces prezentācija (pielikumā), kurā informē par dabas parka teritoriju, dabas aizsardzības plāna izstrādes mērķi, dabas parkā veikto dabas vērtību inventarizāciju un konstatētajām dabas vērtībām, konstatētajām problēmām, dabas parka apsaimniekošanas mērķiem un plānotajiem apsaimniekošanas pasākumiem, priekšlikumiem dabas parka zonējumam, individuālajiem aizsardzības un izmantošanas noteikumiem un dabas parka robežu izmaiņām.

I. Priedniece vada diskusiju.

J. Sprūds: esam daudz strādājuši pie Ummja un redzam, ka situācija uzlabojas, automašīnas pie ezera nebrauc, maz atkritumu. Dabas aizsardzības plānā iekļauti nepārdomāti pasākumi, kas var būt kaitīgi. Ir problēmu grupas:

1) Par antropogēnajām slodzēm.

Antropogēnās slodzes novirzīšana no Ummja netiek plānota. Netiek skatīts plānotais veloceliņš un tam vajadzīgie pretpasākumi. Pie Ummja nav tualetes, un tas netiek vērtēts.

2) Fizikāli ķīmiskie rādītāji un pasākumu pamatotība.

Pasākumi ir jāizvērtē. Plānā ir teikts, ka koku lapas ezerā ienes fosforu, bet koki un krūmi uztver un uzkrāj stumbros daļu no ezera pamatbaseina nākošā fosfora, un veģetācijas sezonā tas nenonāk ezerā un nav pieejams fitoplanktonam. Tas ir labi, jo veģetācijas sezonā, saņemot biogēnus, fitoplanktons savairojas, samazina ūdens caurredzamību un pasliktina iegrimušo augu stāvokli. Lapas ezerā nonāk rudenī pēc veģetācijas sezonas, kad fitoplanktonam vairs nekādu labumu nedod. Lielākā daļa krūmu ir austrumu krastā, un tur ar valdošajiem vējiem lielākā daļa lapu nonāk uz sauszemes. Tādēļ šis pasākums ar koku un krūmu izciršanu ir kaitīgs. Plānā ir rakstīts, ka ūdenī vajadzīgs vairāk skābekļa, bet mērījumi nav veikti. Skābekļa mērījumi pa horizontiem ir standarts limnoloģijā, jo tad ir redzams, cik tālu notiek ūdens sajaukšanās un kāda ir situācija pie grunts. Nav saprasts, ka ezeri dabas parkā ir mīkstūdens – nabadzīgi ar minerālvielām, nevis nabadzīgi ar

barības vielām. Ūdenī ir maz kalcija, kas nepiesaista no gaisa CO₂, un attiecīgi ūdensaugiem trūkst oglekļa, bet lobēlijas var uzņemt oglekli no grunts. Tādēļ ļoti piesardzīgi jāskatās uz vēja koridoriem, jo vējš centīsies ienest ūdenī CO₂. Šis pasākums ir bez pamatojuma un var būt kaitīgs.

3) Par monitoringu.

Ezeros paredzēts pamatīgs monitorings, bet plāna izstrādes laikā nav veikti mērījumi un nav datu, ar ko salīdzināt monitoringa rezultātus, un nevarēs spriest, vai kļūst labāk vai sliktāk.

5) Par procedūru.

Uz problēmām tika norādīts jau uzraudzības grupas sēdē, kad vēl varēja veikt mērījumus, bet tas netika izdarīts. Rezultātā plāns pašreizējā versijā dabas aizsardzībai drīzāk nāk par sliktu nekā par labu.

I. Priedniece atbild, ka par ezeriem vēl būs ekspertu diskusija, kur šie jautājumi tiks izvērtēti.

Sezonālā peldēšanās aizlieguma dēļ infrastruktūra apmeklētājiem pie Ummja nav vajadzīga, plānā ir paredzēts, ka būs informācijas stendi ar informāciju par peldēšanās aizliegumu un alternatīvām atpūtas vietām.

Jautājums: vai tiek paredzēts veloceliņš uz Vakarbuļļiem.

I. Priedniece atbild, ka tāds veloceliņš nav plānots.

Jautājums par Eurovelo 13 maršrutu.

I. Priedniece atbild, ka šim veloceliņam tika veikts ietekmes uz vidi novērtējums un plānā ir attēlots gan pašvaldību akceptais maršruts, gan tā alternatīvas.

M. Priedēna papildina, ka Eurovelo 13 veloceliņa saskaņošanā tika panākts kompromiss, salīdzinot ar sākotnējo variantu.

Diskusija par peldēšanās aizlieguma kontroli Ummī. L. Krišāne uzskata, ka visefektīvākais būtu automašīnu stāvēšanas aizliegums uz šosejas. J. Spūds jautā, cik protokoli sastādīti par peldēšanos Ummī, un norāda, ka Dabas aizsardzības pārvaldei (DAP) nav uzskaites par atkārtotu pārkāpumu – peldēšanos Ummī.

R. Bērziņš informē, ka ar kvadricikliem izbraukā dabas parku Rītabuļļos un Vakarbuļļos.

M. Priedēna atbild, ka par šādiem gadījumiem ir jāinformē pašvaldības policija vai DAP, aicina fotografēt šādus gadījumus un sūtīt DAP. Sodīt var tikai tad, ja izbraukātāju noķer. Pašvaldības policija parasti ātri reaģē, protokolu nosūta DAP.

Jautājums: cik bieži DAP apseko dabas parku? Barjera ir nolauzta, vai DAP reaģē uz sūdzībām?

M. Priedēna atbild, ka barjeras var uzstādīt tikai atsevišķās vietās, citur to nedrīkst, lai neierobežotu ugunsdzēsēju un glābēju piekļuvi. Pārējās vietās var likt zīmes. Lūdz sniegt informāciju par konkrētām vietām.

R. Bērziņš jautā, ko lai zemes īpašnieks dara zemesgabalā Vakarbuļļos, kur būvniecība aizliegta? Varētu attīstīt tūrismu, piemēram, izveidot „mežakaķi”. Vai arī paredzēt atpirkšanu, ja nekas nav atļauts. 1993. gadā bija izziņa, ka zemesgabalu var apbūvēt. Gar Lielupi ir laivu stāvvietas, atpūtnieki atstāj atkritumus, kurina ugunsurus, ceļ teltis.

I. Priedniece atbild, ka plānā ir paredzēts pasākums zemes atpirkšanai un Vakarbuļļu neapbūvējamie zemesgabali ir to skaitā, taču nav zināms, vai un kad valsts varētu zemi atpirkt. Atkritumi un ugunsuri ir kontroles kapacitātes jautājums. Izveidojot „mežakaķi”, ietekme varētu būt lielāka nekā no neorganizētajiem atpūtniekiem.

M. Priedēna aicina zemes īpašniekus un iedzīvotājus rīkoties pārkāpumu novēršanai – aizrādīt, informēt pašvaldības policiju vai DAP.

R. Bērziņš ierosina, ka plānā varētu paredzēt neapbūvējamo privāto zemesgabalu samainīšanu pret pašvaldības zemi, jo pašvaldībai ir daudzi zemesgabali, kas stāv neizmantoti.

I. Priedniece atbild, ka aizsargājamā dabas teritorija ir valsts dibināta, tādēļ pašvaldība zemi nemaina, bet plānā zemes maiņa ir paredzēta.

M. Priedēna papildina, ka DAP ir bijusi saruna ar Tiesībsarga biroju un gan DAP, gan Tiesībsargs atzīst, ka ir nepieciešama taisnīga kompensācija.

Jautājums: kādas rīcības paredzētas ar invazīvajām sugām, jo tās ir arī dabas parkam blakus esošajās teritorijās.

I. Priedniece piekrīt, ka invazīvo sugu ierobežošana ir jāveic arī aiz dabas parka robežas. Ir informācija, ka Rīgas Brīvosta piedalās projekta rakstīšanā, kur plāno to darīt. Ja pļavu regulāri pļauj vai nogana, tad arī var tikt vaļā no zeltslotiņām.

M. Priedēna informē par CoHaBit projekta talkām Tatārijas salāta izplatības ierobežošanai Vakarbuļļos. Grūts darbs, bet, ja to dara regulāri, tad rezultāts ir.

K. Zēlavs: plānā ir minēta eitrofikācijas problēma mežos un ūdeņos, bet plānotie pasākumi ir cīņa ar eitrofikācijas sekām, nav domāts par cēloni un antropogēnās eitrofikācijas novēršanu, tas nav ilgtspējīgi.

I. Priedniece atbild, ka ar plānotajiem pasākumiem var palēnināt un daļēji pagriezt atpakaļ sukcesiju. Būtu jāīsteno arī upju baseinu apsaimniekošanas plāni.

J. Sprūds min eitrofikāciju, ko izraisa nosēdumi no gaisa. Dabiskā eitrofikācija notiek visu laiku. Ummis nav beznoteces ezers, ir 300 mm notece, jo nokrišņi ir par 300 mm vairāk, kā iztvaikošana. Notece notiek caur grunti, un tā aiznes prom arī fosforu. Ja ierobežo biogēnu pieplūdi, tad ūdens apmaiņa zināmā mērā samazina to daudzumu. Ienākošā fosfora samazināšana Ummī ļoti veiksmīgi ir panākta ar peldēšanās ierobežošanu. Peldēšanās samazinājums ir kādas 5 reizes, krastos ir atjaunojusies zemsedze, kas arī samazina biogēnu ienesi ezerā. Uzlabojumi ir, bet, izstrādājot plānu, nav veikti mērījumi, un nav zināms, cik liela ir uzlabošanās. Eitrofikācijas samazināšanas Ummī notiek, un diez vai to var panākt vēl vairāk. Ja izcirtīs krūmus, atkal kļūs sliktāk.

Komentārs, ka dabas parkā daudzās vietās ir priežu mežiem netipisks pamežs, kas liecina par antropogēno slodzi no automašīnām un apdzīvotām vietām. Šie lapukoki un krūmi nokalst, sadalās, un barības vielas ar pazemes ūdeņiem var nonākt arī ezeros. Tādēļ krūmu izciršana varētu mazināt eitrofikāciju.

J. Sprūds: varētu būt runa par retināšanu. Jāizvāc visi nokaltušie un puskaltušie krūmi un koki, kas krīt ezeros. Varētu izvākt kaut ko no slīkšņas Ummī.

I. Priedniece: nebija uzdevums plāna izstrādes ietvaros veikt mērījumus ezeros, jo izmantojam "Dabas skaitīšanas" datus.

J. Sprūds atbild, ka sezonas ir atšķirīgas, "Dabas skaitīšanas" mērījumi ir izdarīti vienu sezonu, dabas aizsardzības plānu izstrādā 2 gadus, un mērījumi vēl divās sezonās mazinātu sezonas ietekmi uz datiem.

K. Zēlavs ierosina kvadriciklu, kas izbraukā kāpas, u.c. noteikumu pārkāpēju kontrolei izvietot kameras.

R. Bērziņš atbild, ka ir ļoti daudz neregistrētu kvadriciklu un krosa motociklu. Jāpieņem pārkāpuma vietā un jāaizrāda, kaunināšana iedarbojas. Lielākā daļa nezina noteikumus, neievēro zīmes. Krosa motocikli un elektriskie velosipēdi izbraukā vēl vairāk. Risinājums ir personīga saruna ar pārkāpēju. Jāveido trases, kur var legāli un droši braukt, sadarbībā ar pašvaldībām un motosporta federāciju, jo jāatrod piemērota vieta un jāievēro noteikumi trases ierīkošanai. Pašvaldībām būtu pienākums ierādīt vietu trasēm, lai noņemtu slodzi no dabas parka.

ĢZZF studenti komentē, ka nepieciešams izglītēt cilvēkus, ka kritālas ir ne tikai kurināmais, bet arī daļa no ekosistēmas un mājas daudzām dzīvām būtnēm, par to ir jābūt pieejamai informācijai. Varētu personificēt kritālas ar informatīvām zīmēm, piemēram, “atstāj mani šeit” utml.

A. Upīte: vai ir paredzēts izvietot putnu būrīšus.

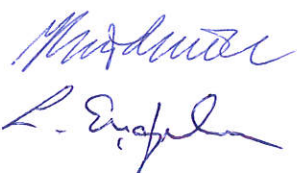
I. Priediece atbild, ka plānā šāds pasākums nav paredzēts, bet to var darīt. Vietās, kur ir dobumaini koki, tas nav nepieciešams.

M. Priedēna papildina, ka par izliktajiem putnu būrīšiem ir jābūt jābūt – katru gadu jātīra, vajadzības gadījumā jāsalabo, lai putni tos varētu izmantot.

I. Priediece beidz sanākumi un aicina uzdot individuālus jautājumus, ja tādi ir.

Sanākumi vadīja

Sanākumi protokolēja

The image shows two handwritten signatures in blue ink. The top signature is more stylized and appears to be 'M. Priediece'. The bottom signature is more legible and appears to be 'L. Enģele'.

I. Priediece

L. Enģele